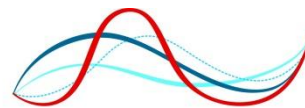




REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU



DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
Indeks potrošačkih cijena
za 2015.

Organizacijska jedinica: Služba statistike cijena i europskog
programa usporedbe

Priredila: Sanja Jurleka

kolovoz, 2020.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Indeks potrošačkih cijena odražava promjene (CPI) u razini cijena dobara i usluga koje u tijeku vremena nabavlja, koristi se njima ili ih plaća referentno stanovništvo (privatna kućanstva) radi potrošnje.

- Izvještajno razdoblje

Mjesec

- Pravna osnova

- Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20.)
- Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske
- Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske

- Sustav klasifikacije

Za klasificiranje proizvoda koji se koriste za CPI upotrebljava se Europska klasifikacija osobne potrošnje prema namjeni (ECOICOP).

- Koncepti i definicije

Osnovne statističke varijable jesu indeksi cijena.

- Statističke jedinice

Osnovna jedinica statističkog promatranja jesu cijene proizvoda za osobnu potrošnju.

- Pokrivenost i obuhvat istraživanja

CPI obuhvaća "novčane izdatke za finalnu potrošnju kućanstava" (HFMCE) rezidentnih kućanstava na ekonomskom teritoriju zemlje. Sektor kućanstava na koji se definicija odnosi uključuje sve pojedince ili skupine pojedinaca, neovisno o vrsti područja u kojem žive, njihovu položaju u raspodjeli dohotka i državljanstvu ili boravištu.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Osnovni nacionalni korisnici: državne institucije, financijske institucije, ekonomski analitičari, studenti, poduzeća, javnost

Međunarodni korisnici: Europska centralna banka, Međunarodni monetarni fond, Ujedinjeni narodi itd.

Interni korisnici: ostale stručne službe unutar Državnog zavoda za statistiku

1.1.1 Potrebe korisnika

Indeks potrošačkih cijena može imati različite namjene i služiti za mjerenje inflacije, očuvanje vrijednosti kod ugovora s indeksnim klauzulama (npr. za indeksiranje plaća u kolektivnim ugovorima, indeksiranje mirovina i slično), usporedbu kretanja cijena unutar zemlje između određenih gospodarskih sektora, kao osnova za deflacioniranje pojedinih kategorija nacionalnih računa i drugih statističkih serija te se primjenjuje za analitičke svrhe.

1.1.2 Zadovoljstvo korisnika

Zadovoljstvo korisnika mjeri se istraživanjem o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku. Dosad su provedena dva istraživanja (2013. i 2015.). Detaljni rezultati nalaze istraživanja za 2015. dostupni su na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku u području Kvaliteta pod poveznicom

http://www.dzs.hr/Hrv/international/Quality_Report/Quality_Report_Documents/Quality_Report_Satisfaction_Survey.pdf.

1.2. Potpunost podataka

Koncepti i definicije koji se primjenjuju potpuno su usklađeni s propisima i smjericama Eurostata.

1.2.1 Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Numeričke procjene uzoračkih pogreški za CPI ne računaju se jer ih je teško kvantificirati zbog složenosti strukture indeksa cijena i korištenja neprobabilističkog uzorkovanja. Državni zavod za statistiku pokušava smanjiti uzoračke pogreške koristeći se onoliko velikim uzorkom potrošačkih cijena koliko je to moguće s obzirom na ograničenja resursa. Kako bi se smanjila varijanca ukupnog indeksa, odabran je broj cijena koji bi se trebali pratiti u svakoj geografskoj lokaciji i za svaki odabrani proizvod.

2.1.1 Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.1.2 Pristranost u procesu selekcije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka pogreška

Za CPI neuzoračke pogreške nisu kvantificirane. Neuzoračke pogreške smanjene su kontinuiranim metodološkim unapređenjima i poboljšanjem istraživačkih procesa koji mogu pomoći u izbjegavanju pogrešaka kod određivanja kodova i unosa podataka.

2.2.1 Pogreška obuhvata

Pogreška obuhvata se ne primjenjuje.

2.2.2 Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.3 Pogreška mjerenja

Moguće su pogreške koje naprave snimatelji cijena pri unosu podataka o cijenama te unosu dodatnih opisa u tablet računala, ali su svedene na najmanju moguću mjeru s obzirom na to da su u program za unos podatka ugrađene posebne kontrole (npr. kontrola ispravnosti unosa kodova, minimalna i maksimalna dopuštena odstupanja od cijene, upis komentara, povijesni pregled cijena i dodatnih opisa do 12 mjeseci unatrag i slično).

Tijekom obrade podataka radi se detaljna logičko-računska kontrola svih pristiglih podataka o cijenama kao i njihova metodološka usklađenost (npr. postotne promjene cijene za svaki artikl u odnosu na prethodni mjesec, evidentiranje promjena u odnosu na prethodno razdoblje u količini, kodu ili opisu proizvoda i slično).

2.2.4 Pogreška neodgovora

Maloprodajne cijene za odabrana reprezentativna dobra i usluge snimaju se na prodajnim mjestima koja odabiru snimatelji cijena na temelju svog znanja i iskustva, a u suradnji s Državnim zavodom za statistiku. Broj prodajnih mjesta koja trebaju ući u uzorak unaprijed definira Državni zavod za statistiku i u pravilu se ne mijenja. U slučaju kada cijene nedostaju, važno je identificirati je li proizvod privremeno ili trajno nedostupan. Za nesezonske proizvode koji nisu više dostupni na prodajnome mjestu (dva mjeseca zaredom) ili kada je smanjena njihova važnost, odabire se zamjenski artikl. U tim slučajevima snimatelj cijena odabire sličan i usporediv artikl (gdje je to moguće) iste kvalitete ili na sličnome prodajnome mjestu. Ako je proizvod trajno nedostupan (npr. sezonski proizvodi), tada se cijene procjenjuju.

2.2.5 Stopa neodgovora jedinice

Neutežena stopa neodgovora:

| Područje obuhvata | Vrijednost obuhvata | Sij | Velj | Ožu | Tra | Svi | Lip | Srp | Kol | Ruj | Lis | Stu | Pro | Prosječno |
|-------------------|---------------------|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----------|
| | | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |

%

2.2.6 Stopa neodgovora na određenu varijablu (stavku)

Neutežena stopa neodgovora za određene varijable:

| Varijabla | Područje obuhvata | Vrijednost obuhvata | Sij | Velj | Ožu | Tra | Svi | Lip | Srp | Kol | Ruj | Lis | Stu | Pro | Prosječno |
|-----------|-------------------|---------------------|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----------|
| | | | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |

%

2.2.7 Pogreška obrade

Razvrstavanje dobara i usluga koje su u CPI obuhvatu obavlja se prema klasifikaciji ECOICOP. Početkom svake godine provjerava se usklađenost dobara i usluga koje ulaze u obuhvat istraživanja s klasifikacijom ECOICOP te je time netočno razvrstavanje smanjeno na najmanju moguću mjeru.

2.2.8 Stopa imputacije

Neutežena stopa imputacije za određene varijable:

| Varijabla | Područje obuhvata | Vrijednost obuhvata | Sij | Velj | Ožu | Tra | Svi | Lip | Srp | Kol | Ruj | Lis | Stu | Pro | Prosječno |
|-----------|-------------------|---------------------|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----------|
| | | | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |

%

2.2.9 Stopa uređivanja – LRK

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.10 Stopa učinkovitosti – LRK

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.11 Pogreška izbora modela

Pogreška izbora modela se ne primjenjuje.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci).

2.3.2 Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3 Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

3.1.1 Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3.1.2 Pravodobnost konačnih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3.2. Vremenska određenost

3.2.1 Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Vremenska određenost jest 100.

4. Dostupnost i jasnoća

Podaci su dostupni u Priopćenjima, Statistici u nizu, godišnjemu Statističkom izvješću i Statističkom ljetopisu Republike Hrvatske

Podaci su dostupni u elektroničkom obliku na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku, ali i u tiskanom obliku u knjižnici Državnog zavoda za statistiku za čitanje ili kupnju.

4.1. Naslovi Priopćenja u kojima se objavljuju podaci

CPI se objavljuje u obliku Priopćenja (13.1.1. Indeksi potrošačkih cijena) koje je dostupno na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku (<http://www.dzs.hr>).

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci (ljetopis i slično)

Mjesečno Statističko izvješće, godišnje Statističko izvješće, Statistički ljetopis Republike Hrvatske (dostupno na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku)

4.3. Mrežne (on-line) baze podataka u kojima se objavljuju podaci (npr. Popis poljoprivrede u PC-Axisu)

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku u dijelu Statistika u nizu (<http://www.dzs.hr/Hrv/publication/StatisticsInLine.htm>) i u PC-Axis bazi podataka u dijelu Cijene (<http://www.dzs.hr/Hrv/DBHomepages/Cijene/Cijene.htm>)

4.4. Dostupnost mikropodataka

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

Opis metodologije nalazi se na kraju svakog Priopćenja: Indeksi potrošačkih cijena.

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

5.1.1 Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest 204

5.1.2 Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nema prekida u vremenskoj seriji.

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

Troškovi povezani s prikupljanjem podataka o maloprodajnim cijenama vrlo su niski s obzirom na to da su snimatelji cijena zaposlenici Državnog zavoda za statistiku.

7.2. Opterećenje

Nije raspoloživo.